

Meggyorsult a betakarítás

Kedden a MEM-ben ülést tartott az őszi mezőgazdasági munkák meggyorsítására létrehozott operatív bizottság. Megállapította: országsszerte meggyorsult a betakarítás, mindenhol török a kukoricát és a búza vetéséhez is jó ütemben láttak hozzá. Az időjárás csak részben kedvezett, ugyanis a déli megyékben 30–35 milliméternyi csapadék hullott, s emiatt sokfelé megbénult a betakarítógépek munkája. Ellenben kedvezőnek tartják a szakemberek a talaj állapotát; viszonylag kevés munkával jó minőségű magágyat lehet készíteni. Jó ütemben haladnak a szántással, s a különféle növények vetésével sem késedelmeskednek.

Több fogat húznak, mint tömnek

Fogorvosok kongresszusa Budapesten

Mint már korábban beszámoltunk róla, a szocialista országok fogorvos-társulatainak elnökei látta vendégül az elmúlt héten dr. Tóth Károly egyetemi tanár, a Magyar Fogorvosok Egyesületének elnöke, s a neves tudósokból, szakemberekből álló kollégium Szegeden tartotta konferenciáját. A résztvevők a hét második felében Budapestre utaztak a magyar fogorvosok kongresszusa. A két nagy jelentőségű tanácskozásról kértünk rövid interjút dr. Tóth Károlytól.

— A Szegeden aláírt jegyzőkönyv egyebek között leszögezi, hogy az elkövetkezendő konferenciákra meghívjuk az egyesületek főtítkárait is, s hogy egyes szakmai kérdésekről a jövőben tanácsos lenne kisebb szimpoziumokat tartani. Elhatároztuk, egyeztetjük egymás között a kongresszusok tervezését. Szakmailag javasoljuk a fogászati asszisztens-nők és fogtechnikusok kiképzésére vonatkozó dokumentumok cseréjét. A jobb ellátás megszervezésére javasoljuk a fogorvosi asszisztens-nők munkába állítását, akik a fogorvos által irányított munkacsoporton belül felvilágosító és megelőző tevékenységet is folytatnának, de alkalmasak lennének olyan kezelésekre elvégzésére, mint például a fogkő-eltávolítás.

— A pesti kongresszus hazainak indult, ám 400 résztvevőjének egyötödét külföldi szakemberek adták, így lényegében nemzetközinek mondható. Fő témája a kivethető részleges fogpótlások — erről szót dr. Schranz Dénes professzornak, a Budapesti Fogpótlási Klinika igazgatójának referátuma, ehhez csatlakoznak a hazai és külföldi korreferensek. A téma aktualitása nyilvánvaló, hiszen a statisztikai adatok szerint Magyarországon az embereknek harminc éves korukra több foguk hiányzik mint amennyi tömött, az életkor előrehaladásával pedig az arány tovább romlik, ötven éves korra a fogak 90–95 százaléka rágóképtelen. A fogpótlásról számos érdekes és hasznos módszer hangzott el, új anyagok használata is szóba került, s mivel a kereskedelmi vállalatok — így többek között az OMKER — is képviselték magukat, több mint tíz kiállító cég, érdeklődésük garancia lehet arra, hogy az új fogpótló anyagok hamarosan forgalomba kerüljenek.

N. I.

A felsőoktatási intézmények vezetőinek megbeszélése

A tudományegyetemek és főiskolák, a műszaki egyetem és főiskolák állami és társadalmi vezetőinek — rektorainak, dékánjainak, párttitkárainak és főigazgatóinak — részvételével két napos tanácskozás kezdődött kedden, tegnap a Budapesti Műszaki Egyetem dísztermében.

Az értekezleten a 62 felsőoktatási intézmény vezetőinek közreműködésével meghatározzák azokat a konkrét feladatokat, amelyek az MSZMP Központi Bizottságának az állami oktatás továbbfejlesztésére vonatkozó határozataiból fakadnak. Az értekezlet referátumát dr. Polinszky Károly művelődésügyi miniszterhelyettes tartotta. (MTI)

Épül a hullámpapírüzem

Fejér megye új nagyüzemmel gazdagodik: Dunaujvárosban már hozzákezdtek a hullámpapírgyár építésének földmunkálataihoz. Hét nagyvállalat építi — a kisebb kivitelezőket nem számítva —

Átadták a városi tanács idei alkotói díjait

Papp Gyula, a városi tanács elnökhelyettese Szeged felszabadulásának 28. évfordulója alkalmából a tanács-háza vb-termében tegnap, kedd délelőtt átadta a városi tanács alkotói díjait az idei kitüntetetteknek. A díjak ünnepélyes átadásán

megjelent Sáros Géza, az MSZMP városi bizottságának első titkára, Hantos Mihály, a Csongrád megyei tanács elnökhelyettese és Forgó Pál, a Csongrád megyei pártbizottság osztályvezető-helyettese.

Az 1960-ban alapított díj, amelyben eddig több mint

negyvenen részesültek, idei kitüntetettjei: Dér Endre író, Vinkler László festőművész, Gregor József operatőr, Simai Mihály újságíró, Takács Jánosné építész-mérnök és Sági József belső építész. A két építész megosztott, de négyezer forintot felmelt díjat kapott.

Dér Endre

Két évtizede szereplője a szegedi irodalmi életnek. Megtejté útjának, irodalom-szervező tevékenységének olyan jelentős állomásai vannak, mint az írószövetség délmagyarországi csoportjának titkári tisztsége, újságírói, lapszerkesztői munkássága. Szépirodalmi tevékenységét az 1955-ben megjelent — József Attila-díjjal jutalmazott — Első próba, majd a Májusi adósság és a Bódi című novelláskötete, a Marika s a Holdrajongók című drámája, az idén megjelent regénye, a Mi, pulóveresek, és számos szociográfiai jellegű írása, cikke fémjelzi. Eredményes írói tevékenységének elismeréseként tüntette ki Szeged város tanácsának végrehajtó bizottsága az 1972. évi alkotói díjjal.

Vinkler László

A művész ebben a hónapban ünnepli 60. születésnapját. Evtizedek óta a szegedi képzőművészeti élet figyelemre méltó, karaktert meghatározó festőgyénisége. Első, 1940-ban, a múzeumban rendezett tárlatától a napokban megnyíló gyűjteményes kiállításáig itthon és külföldön a tárlatok hosszú során tette közkinccsá alkotó tehetsége képekben fogalmazott eredményeit. Festői-művészi munkásságát művészet- és művészet-pedagógiai tevékenységének gazdag eredményei egészítik ki. 1947 óta a tanárképző főiskola tanáraként a fiatal művészek, kitűnő rajztanárok seregét indította útjára. Termékeny és sikeres művészi, művészetoktatói pályájának elismeréseként kapta az alkotói díjat.

Gregor József

A Szegedi Nemzeti Színház magánénekes, kimagasló egyénisége a szegedi és a vidéki operakultúrának. Nagy sikerű szerepei az elmúlt években: Mozart Sarastroja és az Igor herceg Koncsak kánja. A szabadtéri játékokon nagy sikerrel énekelte Musszorgszkijj Borisz Godunovjában Pimen szerepét. Oratóriuménekesi működésének nagy sikere Bach János Passiójának, Kodály Te Deumjának basszuszólója. Szegedi, fővárosi koncert- és operaházi, valamint rádiósikereinek köszönhető, hogy közreműködésével több hangfelvétel készült fel. Ezek közül kettő, Liszt Krisztus oratóriuma és Liszt férfikari Miséje Párizsban Arany Orfeusz díjat nyert.

Simai Mihály

Békésből lett szegedivé Simai Mihály költő és újságíró, a Délmagyarországi munkatársa. Tanárként indult munkásságát költőtanárként folytatta, s ma megosztva életét a költészet, az irodalom-szervezés és az újságírás között, gazdasági életünkre tudatosan figyelő, jó szemű és tollú újságíró is. Politikus alkát, őszinte kritikust, tenni akaró típus, aki nagy kitartással dolgozik városáért, Szeged gazdasági, művészeti fejlődéséért. Szeged város végrehajtó bizottsága publicisztikai tevékenységéért, az iparpolitikával foglalkozó színvonalas cikkeiért adományozta számára a város alkotói díját.

Takács Jánosné

1964 óta építész-mérnök, tervezője a Szegedi Tervező Vállalatnak. A városban eltöltött nyolc év alatt figyelemre méltó tervek kerültek ki keze alól. Nemcsak Szegeden, hanem a dél-alföldi régió más városaiban is megvalósult épületek dícsérik alkotó munkásságának, tervezői tevékenységének eredményességét. Építész-tervezője az Odessza lakótelep II. ütemű beruházási programjának. A különösen figyelemre méltó színvonalú Odesszai körüti Hermann Ottó kollégium terveit kapta a város megosztott alkotói díját.

Somogyi Károlyné felvételei

Sági József

Belső építész. Ugyancsak a Szegedi Tervező Vállalat munkatársa. Az Iparművészeti Főiskolán 1960-ban szerzett diplomájával Szegeden helyezkedett el, s igen gazdag és magas színvonalú belső építész tervező tevékenységével, a város fejlesztéséért, szépi-téséért kifejtett munkásságával hívta fel magára a figyelmet. Szegeden kívül a megye más városaiban is megvalósult objektumok belső terei dícsérik tehetségét, művészi fantáziáját. Belső építészeti tervező tevékenységéért — különös tekintettel az Égő Arany preszervó belső építészeti megoldásaira — jutalmazta a végrehajtó bizottság a város megosztott alkotói díjával.

Kisgépek gyártása az építőknek

A KGST gépipari állandó bizottság 9-es szekciójára Pécsétt, a Pollack Mihály műszaki főiskolán tartja ülést

október 10-e és 19-e között, amelyen Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, az NDK, Románia, a Szovjetunió és Jugoszlávia képviselői, szakértői vesznek részt. Az építőipari kisgépek gyártásának koordinálására a magyar gyártó ipar kapott megbízást. A mostani ülés feladata, hogy határozati javaslatba foglalják és a konferencia résztvevőit. KGST gépipari állandó bizottsága elé terjeszték azt a programot, amely meghatározza az országok közötti gyártás elosztást.

E szekcióülés keretében kedden kétnapos szimpozion kezdődött az építőipari kisgépek gyártásáról a gépipari tudó-

mányos egyesület építőgépek szakosztálya rendezésében Pécsétt.

A KGST szekcióülését, valamint a szimpoziont Szeles Dezső az ÉVM képviselője nyitotta meg a Pollack Mihály műszaki főiskola nagyertermében, majd dr. Németh Lajos, Pécs megyei város tanácsának elnökhelyettese köszöntötte az ülést és a konferencia résztvevőit.

Ezután megkezdődtek az előadások, amelyek témája a szakosítási programnak megfelelően a tetőfedés, a vátozás, a burkolás gépezése, az elektromos és pneumatikus kéziszerszámok, csőszelvény gépek, festőgépek ismeretése volt. (MTI)

Ösztönzés a gazdaságos exportra

Lassan már öt esztendője, hogy külgazdasági kapcsolataink, nemzetközi árucserforgalmunk fejlődését új módon, döntő mértékben gazdasági szabályozókkal irányítjuk. Ennek egyik alapvető eleme a külső és a belső árak kapcsolatának megteremtése volt az egységes devizasorozók alkalmazásával. A külső és a belső árrendszerek összekapcsolásához azonban már a kezdet-kezdeten egyéb közgazdasági eszközöket kellett társítani annak érdekében, hogy kivitelünk megfelelően növekedjen. Ugyanis a mi belső árrendszerünk a hazai ráfordítási viszonyokat — költség- és termelékenységi színvonalat — veszi alapul s ezt a külső piacok nem mindig ismerik el, fizetik meg. Másrészt az egységes devizasorozók kiszámítása úgy történt, hogy azok nem tükrözik teljesen az export népgazdasági szintű átlagos költségeit. E két körülmény együttes eredményeként a devizasorozóval számított exportárbevétel a vállalatok jelentős részénél — szocialista és tőkés kivétel nélkül egyaránt — a költségeket sem fedezte, ezért szükségessé vált az export anyagi ösztönzése.

Az előbbiekből is következik, de nem felesleges határozottan leszögezni: népgazdasági szinten nem minden támogatást igénylő export veszteséges, hisz az alkalmazott devizasorozók nagysága, mértéke kisebb a tényleges átlagköltségnél. Ezt a tényt az 1968–1970 között alkalmazott ösztönzési rendszer is elismerte, mégpedig oly módon, hogy a látszólag veszteséges exportnál általában nem alkalmazta a degresszívítást; a támogatás tehát szabad utat nyitott a kivitel növelésére. Azok a vállalatok viszont, amelyeknél az egységnyi deviza előállítás költsége a népgazdasági átlagnál jóval magasabb volt, azzal a megszorítással kapták az exporttámogatást, hogy annak mértéke évről évre csökkenni fog.

Az exportösztönzés 1968–1970 közötti rendszere alapvető funkcióit jól teljesítette: e három esztendő alatt kivitelünk rendkívül erőteljesen, mintegy 34 százalékkal nőtt, a vállalatok exportstruktúrájuk javítására, a devizakitermelés költségeinek csökkentésére ösztönözte és kényszerítette. Mindemellett a negyedik öt-éves terv időszakára mégis

módosítottuk az exportösztönzés módját.

Az exportösztönzés fő célja korábban az volt, hogy az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése a kivitelben se okozzon fennakadást. Ezt úgy értük el, hogy a támogatás révén a különböző hatékonysággal exportáló vállalatok számára egyaránt nyereségesé tettük a kivitelt. Ezzel azonban a kedvező és a kedvezőtlen hatékonyságú vállalatok exportérdekeltsége nivellálódott.

Az új tervidőszak exporttámogatási rendszere a mennyiség helyett a minőséget — az exportra való termelés hatékonyságát — állította az ösztönzés középpontjában s egyidejűleg szorgalmazza a kivitel vállalati és népgazdasági szerkezetének javítását. A külső piacokon értékesítő vállalatokat exporttermékeikből kiindulva úgynevezett szakágazatokba sorolták s a támogatás mértékét minden szakágazatban egységesen állapították meg. A korábbiakhoz képest lényeges változás, hogy az új rendszerben a támogatást nem vállalatonként, hanem egy-egy szakágazat — például műszeripar, konfekcióipar stb. — egészére határozták meg. Továbbá: ez a támogatás nemcsak az „igényjogosultaknak” jár, hanem azoknak a kis számú legjobbaknak is, amelyeknek kivitele e nélkül is gazdaságos.

Nyilvánvaló, hogy az ilyen jellegű exportösztönzés differenciálja a szakágazat vállalatának exportérdekeltségét s a kivitel struktúráját már nemcsak vállalaton, hanem szakágazaton belül is javítja, mert a jobb vállalatok számára az export több nyereséget biztosít, mint a kevésbé jók számára. Az ösztönzés szakágazatok között is differenciál, és pedig oly módon, hogy a támogatás mértékét az adott szakágazatra kiszámított átlagától fel-, vagy lefelé eltéríti.

Az exportösztönzés 1971 óta érvényesülő új rendszerben a jobb vállalatok érdekeltsége erősödött, míg a rosszaké csökkent. Feltételezhető, hogy az előbbi vállalatokat az exportból származó nyereség kivitelük erőteljes növelésére ösztönözi, míg az utóbbiak exportjuk mérséklésére, avagy a meglévőknél kedvezőbb gazdasági eredménnyel exportálható termékek kifejlesztésére és gyártására kényszerülnek.

Garamvölgyi István